

nu er Forholdet i Modsætning til, hvad det var for en Menneskealder siden, dette, at hverken i Paris eller i Berlin er det statsunderstøttede Teater det, hvor den fremmede gaar hen, ja, heller ikke det Sted, hvor Berlinereren eller Pariseren gaar hen, naar han vil se den Teaterkunst, som virkelig har Interesse. Statsteatrene ere trængte tilbage i Betydning for dygtig og kunstnerisk ledede Privatteatre. Det er meget rigtigt, hvad Hr. Christiansen siger i sine Bemærkninger, at det ikke altid er det samme Privatteater, der samler Interessen. Men deri ser jeg ikke nogen Ulykke. Det forekommer mig just at maatte være en Fordel, at det snart vil være det ene, snart det andet Teater — det, der har den virksomste eller dygtigste Ledelse — som havde Teten, og ikke det, som ved kongeligt Privilegium var sat som det eneste saliggørende, vi have her i Landet.

Vi have her i Landet Eksempler paa, at man med stor Betænkelighed er gaaet bort fra Statsdrift paa et halvt kunstnerisk Omraade, men hvor alligevel Resultatet ikke er blevet ringe. I 1848, da vi traadte ind i vort Forfatningsliv, drev den kongelig danske Stat Forretning i mange forskellige Retninger, og den driver desværre endnu Forretninger paa de fleste af disse Omraader lige fra den grønlandske Handel til det kgl. Teater, og næsten alle Steder med lige stort Udbytte. Paa et enkelt Punkt ere vi alligevel komne bort derfra. Endnu i 1848 drev Staten Porcellænsfabrikation. Det varede 20 Aar, før man kom bort derfra, og der var sikkert ikke ringe Betænkelighed hos dem, der vare interesserede i denne smukke Fabrikation, og som havde en Erindring om den kongelige Porcellænsfabriks glørværdige Traditioner fra det 18de Aarhundrede, for, hvad der skulde komme ud deraf, naar den gik over paa den begærlige private Spekulations Hænder. Nu vel, der er gaaet det meste af 40 Aar siden den Tid, og den Paastand vil jeg hævde, at aldrig nogen Sinde har det danske Porcellæn fra Porcellænsfabrikken — der har faaet Lov til at beholde Navnet, men kun Navnet: Den kongelige Porcellænsfabrik — haft et saadant Ry i Ind- og Udlandet og i saa høj Grad bidraget til at være et Led i det smukke Navn, som den danske Kunstindustri har overalt i Verden, som i nærværende Øjeblik, da det er et rent privat Aktieselskab, der driver den. Overført til Skuespillet vil jeg altsaa sige, at hverken for Repertoirets eller for selve Spillets Skyld kan jeg komme til det

Resultat, at det skulde være saa overordentlig rigtigt at fortsætte med Statsdrift.

Saa er det Hensynet til Musikkens Pleje, altsaa til Operaen. Der synes jo næsten alle Parter at være enige om, at musikalske Forestillinger ikke kunne ydes uden betydeligt Underskud, altsaa uden betydeligt Statstilskud. Jeg tror ikke, det er ganske sikkert. Men jeg spørger: Hvor ligge de Aarsager, som skulle bevirke, at Staten skulde anse sig som forpligtet til at understøtte Musiklivet paa en saa kostbar Maade? Hr. Christiansen udtaler som sin Overbevisning, at Skuespillet som saadant let kunde svare Regning, naar det fik Teatret kvit og frit, medens Operaen for sig vilde kræve hele det Statstilskud, som ydes til Opera og Skuespil tilsammen. Saa er det blevet nævnt — det har man sagt paa Forhaand for at afvæbne Modstand —: Understøttelse til Opera har Betydning langt ud over det kongelige Teater, det giver en væsentlig Støtte til hele Musiklivet her i Byen. Hvad mener man med den Frase? Man mener simpelthen det, at det kongelige Teater underholder Violinister, Violoncellister, Blæsere, Sangere og Sangerinder, og byder derved gode Vilkaar for private Musikforeninger i Byen til at opnaa de Kræfter, som de skulle bruge til deres Koncerter. Det er sikkert fortræffeligt for de private Musikforeninger, men jeg er ingenlunde overbevist om, at det er Statens Pligt at bringe saadanne Ofre, eller — hvis den skulde bringe saadanne Ofre — det saa ikke var langt bedre, at man gjorde det i direkte Form som et Tilskud til disse Musikforeninger. Om et saadant burde der dog neppe være Tale. Der er jo her Spørgsmaal om en Virksomhed, der udøves til Overklassens Fornøjelse og Belæring. Vore Musikforeninger ere, efter de Kontingenter, de kræve, udelukkende beregnede paa de mere bemidlede Samfundsklasser. Og den Grundanskulelse, forekommer det mig, baade Stat og Kommune bør tilegne sig, at til Foranstaltninger, som tjene kun den Del af Befolkningen, der kan betale for sig, er Stedet ikke for Statsunderstøttelse. Saa nævner man som Hovedsagen, at den Understøttelse, Teatret ved Opførelse af dansk Musik,

Rettelse.

Sp. 707, L. 13—14 f. n.: „Sigtelse“, læs: „Sigtning“.